

(1) ספר ויקרא פרק כג

- (טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהינה:
(טז) עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לידוך:
(יז) ממושבתים תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהינה חמץ תאפינה בפורים לידוך:
(כ) והניף הפהן אתם על לחם הבפרים תנופה לפני לידוך על־שני כפשים קדש יהיו לידוך לפהן:

(2) רש"י על ויקרא פרק כג פסוק יז

בכורים - ראשונה לכל המנחות אף למנחת קנאות הבאה מן השעורים לא תקרב מן החדש קודם לשתי הלחם:

(3) ספר גור אריה על ויקרא פרק כג פסוק יז

ראשונה לכל המנחות. שאין לפרש "בכורים" ראשית לכל הנקצר, שהרי העומר היה מתיר החדש (רש"י פסוק י). אלא בכורים הוא לכל המנחות. ומה שאמר 'אף למנחות קנאות', דרשו זה בתורת כהנים, דאי למנחות חטים, כבר כתיב (פסוק טז) "והקרבתם מנחה חדשה", ולמה לי "בכורים לה", אלא שתהא קודמת אפילו למנחת קנאות הבא מן השעורים, ולא תאמר כיון שכבר הביא העומר שהוא מן השעורים (מנחות סוף סח ע"ב), יכול להביא מנחת קנאות שהוא מן השעורים (במדבר ה, טו) גם כן, אפילו הכי לא התיר שום מנחה חדשה עד שהביאו שתי הלחם בעצרת:

(4) ספורנו עה"ת ספר ויקרא פרק כג פסוק יז

חמץ תאפינה בכורים. העומר היה בכורי שעורים ואלה היו בכורי קציר חטים ועל שמם נקרא החג יום הבכורים, כאמרו וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ואמר לה' כי בהם הותר החדש לקרבן ובהיות זה כענין הודאה על שבועות חקות הקציר שבהם היתה סכנת התבואה היו שתי הלחם חמץ קרבות עם כבשי שלמים כמו שהיה הענין בשלמי תודה על חלות לחם חמץ:

(5) ספר שמות פרק כג

- (טז) וחג הקציר בפורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג האסף בצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה:
(יט) ראשית בפורי אדמתך תביא בית ידוך אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו:

(6) רש"י על שמות פרק כג פסוק טז

בכורי מעשיך - שהוא זמן הבאת בכורים ששתי הלחם הבאים בעצרת היו מתירין החדש למנחות ולהביא בכורים למקדש שנאמר (במדבר כח) וביום הבכורים וגו':

(7) הכתב והקבלה על שמות פרק כג פסוק טז

בכורי מעשיך. שהוא זמן הבאת בכורים, ששתי הלחם הבאים בעצרת מתירין החדש למנחות ולהביא בכורים למקדש וכו' (לשון רש"י), ובמתני' אמרו (בכורים פ"א מ"ד, וחלה פ"ד מ"י), הביאו בכוריהם קודם עצרת לא יקבלו מהם מפני הכתוב בתורה וחג הקציר בכורי מעשיך וגו';

(8) אל יטעו אותנו לשונות אלה לדמות שכוונתם לומר דקרא מדבר על ענין הבכורים שמביא כל אחד מביתו ומתודה עליהם, כנזכר בפ' כי תבא, כי רוב המינים שמביאים מהם בכורים למקדש הם פרי עץ ענבים תאנים ורמונים זיתים ותמרים, אבל מפרי אדמה אין מביאים רק ב' מינים החטים והשעורים, אם כן מה הוא דמסיים קרא דילן אשר תזרע בשדה, דלשון זה לא שייך רק על פרי אדמה, ועל פרי עץ שייך לשון נטיעה, כד"א ונטעתם כל עץ מאכל, אמנם עיקר קרא משתעי משתי הלחם הבאים בעצרת, שקראם הכתוב במקום אחר מנחה חדשה, לפי שהיא ראשונה למנחת חטים הבא מן החדש, ולכן נקרא החג יום הבכורים;

(9) ספר שמות פרק לד

- (כב) וחג שבעת תעשה לך בפורי קציר חטים וחג האסף תקופת השנה:
(כו) ראשית בפורי אדמתך תביא בית ידוך אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו:

(10) רש"י על שמות פרק לד פסוק כב

בכורי קציר חטים - שאתה מביא בו שתי הלחם מן החטים:
בכורי - שהיא מנחה ראשונה הבאה מן החדש של חטים למקדש, כי מנחת העומר הבאה בפסח מן השעורים היא:

(11) ספר במדבר פרק כח

(כו) וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לידוד בשבעתיכם מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו:

(12) רש"י על במדבר פרק כח פסוק כו

וביום הבכורים - חג השבועות קרוי בכורי קציר חטים ע"ש שתי הלחם שהם ראשונים למנחת חטים הבאה מן החדש:

(13) חזקוני על במדבר פרק כח פסוק כו

וביום הבכורים - על שם שמשם והלאה מביאין בכורי אדמה קורוהו יום הבכורים

(14) משנה מסכת ביכורים פרק א משנה י

ואלו מביאין וקורין מן העצרת ועד החג משבעת המינים מפירות שבהרים מתמרות שבעמקים ומזיתי שמן מעבר הירדן רבי יוסי הגלילי אומר אין מביאין בכורים מעבר הירדן שאינה ארץ זבת חלב ודבש:

(15) העמק דבר על במדבר פרק כח פסוק כו

וביום הבכורים. פרש"י בכורי קציר חטים וא"כ הדר מפרש קרא בהקריבכם וגו'. ויותר נראה דסתם בכורים היינו כלשון המקרא בפ' משפטים וחג הקציר בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה. היינו שאז החל להביא בכורים מכ"ד. וכן פרש"י בפ' משפטים ע"ש. ואח"כ מפרש עוד בהקריבכם וגו' זהו שתי הלחם. וע"ע בסמוך:

(16) רב ש ר הירש על במדבר פרק כח פסוק כו

וביום הבכורים. אחרי שעבר חג החירות תגיעו בסופו של דבר ליום הפותח את עונת ה"ביכורים". בעונה זו תהיו רשאים להביא את ביכורי פירות השנה ולהניח אותם לפני מזבח ה', ובאותה שעה תודו שה' קיים את הבטחתו וברך את אדמתכם בשכר כניסתכם לברית תורתו:

(17) בהקריבכם מנחה חדשה לה': בתחילת העונה הזאת, ובטרם תקריבו לה' מנחה מהתבואה החדשה, תביאו למקדשו את "שתי הלחם". הרי אלו שתי לחם הבאות מן החיטים והעשירות חמץ, והן מבטאות את "העצמאות הראויה לאדם", המובטחת לכל אחד מבני עם התורה אם יקיים את תורת ה'.